

ROK KREŠŤANSKEJ KULTÚRY 2010 NA SLOVENSKU

Osloviť kresťanskými hodnotami a pripomenúť si tradície a osobnosti

Rok 2010 bol vyhlásený z iniciatívy Národného osvetového centra za Rok kresťanskej kultúry 2010 na Slovensku. Jeho vyhlasovateľmi – za podpory Ministerstva kultúry Slovenskej republiky – sú Konferencia biskupov Slovenska a Ekumenická rada cirkví v Slovenskej republike. Inštitucionálnym garantom Roka kresťanskej kultúry 2010 na Slovensku je Národné osvetové centrum. Organizovanie tohto, už druhého RKK nadväzuje na prínosy ojedinelého projektu v celom kresťanskom svete, oceneného aj na pôde Svätej stolice, dosiahnuté pri organizovaní prvého Roka kresťanskej kultúry na Slovensku, ktorý sa uskutočnil v roku 1999 ako prológ Veľkého jubilea 2000.

Dňa 26. januára 2010 sa v zasadačke NOC v Bratislave konala tlačová konferencia o RKK 2010 na Slovensku za účasti Mons. Františka Rábeka, predsedu Rady KBS pre vedu, vzdelanie a kultúru, Miloša Klátika, predsedu Ekumenickej rady cirkví v SR, Augustína Jozefa Langa, štátneho tajomníka MK SR, riaditeľa cirkevného odboru ministerstva kultúry Jána Jurana a vedúceho tlačového odboru a hovorca ministra MK SR Jozefa Bednára. Tlačovú konferenciu otvoril, všetkých prítomných zástupcov cirkevného, kultúrneho života, zástupcov médií, menovite kresťanských médií pôsobiacich na Slovensku, privítal kurátor pre kresťanské tradície NOC Miroslav Holečko. Zdôraznil predovšetkým význam vyhlásenia RKK 2010 spojeného s nespočetným množstvom kultúrnych podujatí orientovaných na šírenie umeleckých hodnôt prezentovaných kresťanskými spoločenstvami, organizáciami i špičkovými umeleckými slovenskými telesami, ktoré sú uvedené v bulletine – Kalendáriu Roka kresťanskej kultúry 2010 na Slovensku, ale aj v živom Kalendáriu RKS na webovej stránke NOC, ktorá sa denne aktualizuje podľa ďalších pripravovaných podujatí zaradených medzi aktivity tohto významného roka. Aktualizované informácie o realizácii programov RKK 2010 nájdete na webových stránkach MK SR (www.culture.gov.sk), Národného osvetového centra (www.nocka.sk), Konferencie biskupov Slovenska (www.kbs.sk) a Evanjelickej augsburského vyznania cirkví na Slovensku (www.ecav.sk).

V nasledujúcich riadkoch prinášame pohľady zástupcov hlavných usporiadateľov na význam tohto celoslovenského ekumenického projektu kultúrnohistorického a umeleckého charakteru.

Poslanie Roka kresťanskej kultúry na Slovensku

Dôležitým poslaním projektu RKK 2010 je priblíženie významných udalostí našej histórie, života a tvorby významných osobností a najmä sprítomňovanie myšlienkového presahu uvedených udalostí a diel do našej kultúrnej a kresťanskej prítomnosti. Ambíciou realizácie vedeckých, odborných, vzdelávacích, výchovných a popularizačných aktivít je priblížovať posolstvá jubilejných výročí udalostí a osobností. Len na ilustráciu uvádzame výročia osobností – 1 125. výročie úmrtia nášho prvého arcibiskupa metropolitu sv. Metoda, to isté výročie pravdepodobného ustanovenia za jeho nástupcu na arcibiskupskom stolci i poste rektora vysokoškolského veľkomoravského učilišťa – prvého po mene známeho vzdelanca – polyhistora a svätca slovenského pôvodu Gorazda, 1 110. výročie úmrtia ich spoločníka sv. Nauma, 535. výročie narodenia Michelangela Bounarrotiho, sochára, maliara, architekta, poeta, 500. výročie narodenia ev. farára a pedagóga L. Stöckela (Bardejov), žiaka M. Luthera a F. Melanchtona, rektora v Einslebene, Bardejove a Kežmarku, 475. výročie úmrtia Tomáša Mora, filozofa, humanistu, štátnika a svätca, 375. výročie založenia pôvodnej Trnavskej univerzity, 325. výročie narodenia a 260. výročie úmrtia J. S. Bacha, 250. výročie narodenia kardinála A. Rud-

naya, 225. výročie narodenia Jána Holého, 200. výročie narodenia J. Fándlyho, 100. výročie úmrtia veľkého ruského mysliteľa a spisovateľa L. N. Tolstého, 90. výročie narodenia a 5. výročia úmrtia K. Wojtyły, v blahej pamäti prvého slovenského pápeža Jána Pavla II., 50. výročie úmrtia blahoslaveného P. P. Gojdiča atď. Z udalostí uvádzam aspoň 400. výročie konania Žilinskej synody, ktorá znamenala inštitucionalizáciu Evanjelickej cirkvi na Slovensku, 20. výročie zrodu svätogorazdovskej tradície Slovákov, nad ktorými zaštitu opätovne prevzal prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič, 10. výročie uzavretia Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou a Deň otvorených kostolov počas Dňa Európy (9. 5. 2010).

V RKK 2010 pôjde okrem iného aj o priblíženie života a diela už spomenutých osobností z úsvitu našich národných a kresťanských dejín Konštantína-Filozofa, Metoda, Gorazda, ktorí spolu s ďalšími vzdelancami a našimi panovníkmi Pribinom, Mojmirom I., Rastislavom, Svätoplukom, Kocelom, Mojmirom II. položili základy našej národnej vzdelanosti, kultúry, štátnosti. Je dôležité pripomínať súčasným generáciám toto kultúrne, pedagogické, právnické, diplomatické a štátnické dielo, ktorým starí Slováci obohatili európsku a všeľudskú civilizáciu, európske i svetové kultúrne dedičstvo originálnym kultúrno-civilizačným vkladom už v IX. storočí. Bolo

ním vlastné písmo (hlaholika), vlastné písomníctvo, literatúra, kultúra, školstvo aj vysoké – základ rozvoja našej národnej vzdelanosti. Treba pritom zdôrazniť význam povýšenia staroslovenčiny na bohoslužobný jazyk – štvrtý v Európe, prvý preklad Knihy kníh – *Bible* do jazyka našich predkov, ale aj ďalších liturgických a literárnych textov. Tento náš jazyk bol teda využívaný aj v literárnej tvorbe, v prekladoch, v tvorbe zákonov, v diplomacii. Mali sme cirkevný zákoník i občiansky zákoník, samostatnú cirkevnú provinciu, vlastný štátny útvar. Predmetné dedičstvo otcov je zároveň jedinečným národným fenoménom sakrálneho nehmotného kultúrneho dedičstva, ktoré sme my – jeho dediči – povinní ochraňovať, zveľaďovať a zachovať pre ďalšie generácie Slovákov a národností, ktoré Slovensko považujú za svoju vlasť a uvedené civilizačné hodnoty za obohacujúce ich identitu a spolupatričnosť so štátnym národom.

Veríme, že takto zasvätený slovenský rok 2010, ktorý je, z titulu uvedených jubilej viazucich sa k slovenskej osobnosti prvoradého významu Gorazdovi, zároveň rokom *svätogorazdovským*, prinesie hodnoty, ktoré oslovia i obohatia duchovný život v našej vlasti nielen pre tento rok, ale natrvalo.

PaedDr. Miroslav Holečko,
kurátor pre kresťanské tradície
Národného osvetového centra